

ПРАВНО МНЕНИЕ

от доц. д-р Николета Кузманова – преподавател в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

Относно: конституционно дело № 11 от 2026 г. образувано по искане на Районен съд – Плевен, първи състав, наказателно отделение за установяване на противоконституционност на чл. 53, ал. 1, б. „а“ от Наказателния кодекс.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание чл. 20а, ал. 3 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд във връзка с определение на Конституционния съд (КС) от 16 юни 2026 г. представям моето писмено правно мнение по предмета на конституционното дело (к.д.) № 11 от 2026 г.

Делото е образувано по искане на Районен съд - Плевен (РС - Плевен), първи състав, наказателно отделение за установяване на противоконституционност на чл. 53, ал. 1, б. „а“ от Наказателния кодекс¹ (НК) като противоречащ на чл. 6, ал. 2 и чл. 119, ал. 1 от Конституцията на Република България² (КРБ). Искането е допуснато за разглеждане с определение от 16 юни 2026 г. на КС.

В искането се оспорва като противоконституционна разпоредбата на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК, която предвижда отнемането на средството на престъплението и предпоставките, при които се прилага. Субектът на сезиране излага виждане, че прилагането на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК противоречи на практиката на КС за допустимо ограничаване на неприкосновеността на частната собственост (с. 3 от искането), а неговото съдържание противоречи на чл. 6, ал. 2, предл. последно КРБ (с. 4 от искането) и чл. 117, ал. 2 във вр. с чл. 119 КРБ (с. 3 от искането). Представените за него аргументи, обаче, трудно могат да се споделят с оглед наказателноправната същност на института на отнемането на средството на престъплението по националното наказателно право, която от своя страна предопределя и начина на неговото прилагане.

I. Общи положения

Отнемането на средството на престъплението се създава като самостоятелен институт с първия български Наказателен закон от 1896 г. (НЗ от 1896 г.). На базата на правната уредба в него³ науката за наказателното право изяснява наказателноправната му същност от теоретична гледна точка чрез систематичен анализ във връзка с правната

¹ Обн. ДВ, бр. бр. 26 от 02.04.1968 г., в сила от 01.05.1968 г., посл. изм. изм. ДВ. бр.55 от 16 юни 2026 г.

² Обн. - ДВ, бр. 56 от 13.07.1991 г.; в сила от 13.07.1991 г.; посл. изм. и доп., бр. 106 от 22.12.2023 г.

³ Чл. 37, ал. 1 – „Намерените у виновния предмети, на които правата, продамата, разпространението, притежанието или пазенето са забранени, а в предвидените от закона случаи и вещите, които принадлежат на виновния и които са били предназначени или са послужили за извършването на престъплението се отнемат и, ако не подлежат на изтребление, се продават за въ полза на държавните тъмници.“

уредба, която е относима към наказанието⁴ като базов институт на наказателното право. При прилагането на този подход и въз основа на законовата предпоставка, установена в съответната норма от НЗ от 1896 г. - „в предвидените от закона случаи“, се формулира извода, че отнемането на вещите предназначени или послужили за извършване на престъплението, т.е. средството на престъплението, има характеристиката на наказание⁵.

Наказателният закон от 1951 г. и Наказателен кодекс от 1956 г.⁶ (НК от 1956 г.) и действащият НК⁷ запазват съществуването на института на отнемането като принудителното и безвъзмездно в полза на държавата на определените в съответната наказателноправна норма вещи, в частност отнемането на средството на престъплението, но с променена правна уредба. И в двата наказателни закона отпада изискването да е предвидена норма в Особената част, която да предвижда отнемането на средството на конкретното престъпление. Тази промяна обективно води и до промяна в теоретичното разбиране⁸ за наказателноправната му същност. Като се запазва подхода за систематична връзка с правната уредба на наказанието за осъществено престъпление, се приема, че отнемането е *мярка на държавна принуда, която е различна от наказанието, но се налага наред с него при извършено умишлено престъпление*⁹. А императивният характер на съответните разпоредби задължава съдът да я наложи, когато са налице законоустановените в тях предпоставки. Тази наказателноправна същност на института на отнемането се възприема и в съдебната практика¹⁰, и в практиката на КС, която е свързана с тази мярка на държавна принуда¹¹.

⁴ Чл. 13. „Наказанията са: а) главни: 1. смъртно наказание; 2. строг тъмничен затвор; 3. тъмничен затвор; 4. запиране (арест) и 5. глоба. б) допълнителни: 1. лишаване от права; 2. конфискация на определени предмети и 3. обнародване на присъдата.“

⁵ По-подробно вж. Долапчиев, Н., Наказателно право, Обща част, фототипно издание, Издателство на БАН, С., 1994 г., с. 479.

⁶ Чл. 33 – „Вещите, които принадлежат на виновния и които са били предназначени или са послужили за извършване на престъплението, се отнемат в полза на държавата.“

⁷ Чл. 53 - редакция към 1968 г. – „Независимо от наказателната отговорност отнемат се в полза на държавата: а) вещите, които принадлежат на виновния и са били предназначени или са послужили за извършване на умишлено престъпление; б) вещите, които принадлежат на виновния и са били предмет на умишлено престъпление - в случаите, изрично предвидени в особената част на този кодекс.“

⁸ По-подробно вж. Ненов, Ив., Наказателно право на Република България, Обща част, книга първа, нова редакция Ал. Стойнов, СОФИ-Р, С., 1992, с. 274 - 276; Груев, Л., Санкционната система по българското наказателно право, Сиби, С., 1997, с. 92 – 95; Стойнов, Ал., Наказателно право, Обща част, второ издание, Сиела, С., 2019, с. 450 – 453; Груев, Л., Наказването за престъпление, Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, С., 2020, с. 113 и Марков, Р. и колектив, Наказателно право на Република България, Обща част, Сиела, С., 2022, с. 536.

⁹ По-подробно вж. Ненов, Ив., цит. съч., с. 274; Груев, Л., Санкционната система, с. 89 – 95; Стойнов, Ал., цит. съч., с. 453; Груев, Л., Наказването за престъпление, с. 113 и Марков, Р. и колектив, цит. съч. с. 534.

¹⁰ Тълкувателно решение № 104 от 1.XII.1959 г. по н.д. № 22/57 г., ОЧНК на ВС; Тълкувателно решение № 84 от 1.XII.1960 г. по н.д. № 78/60 г., ОЧНК на ВС и др.

¹¹ Решение № 12 от 30.09.2021 г. на КС по к. д. № 10/2021 г.; Решение № 1 от 24.01.2023 г. на КС по к. д. № 17/2022 г.; Решение № 8 от 17.07.2025 г. на КС по к. д. № 15/2024 г.

Мярката на държавна принуда принудително и безвъзмездно отнемане в полза на държавата на определеното в съответните разпоредби имущество¹², в частност отнемането на средството на престъплението, има известни сходства с наказанието конфискация. Те, обаче, не променят същността ѝ на мярка, която е различна от наказанието. Не я променят, защото конфискацията като наказание засяга „принадлежащото на виновния имущество или на част от него, на определени имущества на виновния или на части от такива имущества“ (чл. 44, ал. 1 НК) и не може да се наложи, ако виновният няма такова имущество (чл. 45, ал. 1 НК). Принудителното и безвъзмездно отнемане като друг вид мярка на държавна принуда, от своя страна се насочва към изчерпателно определеното в нормата на Общата част, имущество – средство на престъплението, предмет на престъплението или придобитото чрез престъплението, когато са налице законовите предпоставки за това отнемане, определени в същата разпоредба и независимо от наказателната отговорност. Така на законодателно ниво се указва, че *макар и тази мярка на държавна принуда да е пряка последица от извършено престъпление, тя всъщност има превантивен ефект. Целта, с която се налага не е поправително и превъзпитателно въздействие на дееца*¹³, а е специфична¹⁴ - да се ограничи възможността за извършване на друго престъпление чрез отнемане от дееца на имуществото, което той е предназначил или му е послужило да извърши конкретно престъпление.

Разбирането, че принудителното и безвъзмездно отнемане в полза на държавата на определено имущество е мярка на държавна принуда, различна от наказанието, се подкрепя и от различните подходи, възприети в различните наказателни закони относно правилата за прилагането ѝ. В НЗ от 1896 г. се предвижда, че отнемането на средството на престъплението се допуска само в случаите, когато има изрична разпоредба при съответния вид престъпление, която предвижда такова отнемане. Така основанието за принудителното и безвъзмездното отнемане на вещите, предназначени или послужили за извършването на конкретно престъпление, е нормата, която го предвижда при конкретния вид престъпление.

¹² За периода от 2019 г. до момента чл. 53 НК има общо четири промени. Три от тях са направени за времето от м. Юли, 2025 г. – м. Април, 2026 г. - Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, обн. ДВ, бр.7 от 22 Януари 2019 г.; Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, обн. ДВ, бр.61 от 29 Юли 2025 г.; Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, бр.65 от 8 Август 2025 г. и Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, обн. ДВ, бр.32 от 1 Април 2026 г. Преобладаващата част от тях са мотивирани с различни препоръки към България във връзка с противодействието на тероризма и изпирането на пари от престъпна дейност, поради което през 2025 г. в разпоредбата се възприе като легален терминът „имущество“, а не „вещи“. Нещо повече, създаде се и законова дефиниция за него в чл. 53, ал. 5 НК – „Имуществото, отнемано по предходните алинеи, обхваща всякакъв вид материални или нематериални активи, включително движими и недвижими вещи и права върху вещи, документи, платежни и други инструменти във всякаква форма, включително електронна, доказващи правото на собственост, или други права върху такива активи.“

¹³ В този смисъл пак там; Р. Марков и колектив, цит. съч, с. 536.

¹⁴ По-подробно вж. Груев, Л., Санкционната система , с. 92.

НК от 1956 г., в който отнемането се стеснява само до средството на престъплението, се възприема обратния подход – то се отнема винаги, без да е необходимо в норма от Особената част да се посочва изрично при отделните видове престъпления. Така основанийето за прилагането на мярката остава разпоредбата на Общата част, в която се урежда самият институт на отнемането. Действащият НК разширява обхвата относно имуществото, подлежащо на отнемане в сравнение с НК от 1956 г. и диференцира правилата за приложението му. По отношение на средството на престъплението, обаче, се запазва подхода от НК от 1956 г., че то подлежи на отнемане винаги. Така се запазва и *основанието за прилагането на института в тези случаи - разпоредбата на чл. 53 НК, т.е. норма от Общата част на НК*. А това от своя страна извежда още една същностна разлика с наказанието конфискация. С оглед принципа на законност в наказателното право, в аспекта му на законоустановеност на наказанието, наказанието конфискация се налага или може да се наложи само когато е предвидено в нормата на Особената част за съответния вид престъпление.

Изводът, че отнемането е самостоятелна мярка на държавна принуда, не се променя от определянето му от науката за наказателното право като своеобразна санкция¹⁵. Не се променя, защото тази характеристика на института се основава на разбирането, че системата на санкционните последици по българското наказателно право включва различни по същността си мерки на държавна принуда. Безспорно е, че основната от тях е наказанието за извършеното престъпление. Наред с нея, обаче, в наказателният закон са предвидени и други мерки, които се налагат вместо наказанието (административно наказание или възпитателна мярка при освобождаването от наказателна отговорност) или заедно с наказанието (отнемането по чл. 53 НК, принудителните медицински мерки, възпитателните грижи). *Макар прилагането им също да е реакция на държавата на извършено престъпление, за всяка една от тях в наказателния закон са предвидени самостоятелни предпоставки и самостоятелни правила за прилагане, поради което за тях правилата за определяне и индивидуализация на наказанието, предвидени в наказателния закон, не се прилагат*¹⁶.

Този извод понастоящем има само едно изключение. То се съдържа в разпоредбата на чл. 242, ал. 8 НК – „Превозното или преносното средство, послужило за превозването или пренасянето на стоките, предмет на контрабандата, се отнема в полза на държавата *и когато не е собственост на дееца* освен ако стойността му явно не съответствува на тежестта на престъплението.“. То се създаде в резултат на произнасянето на КС, че

¹⁵ Груев, Л., Санкционната система, с. 92; Груев, Л., Наказването за престъпление,, с. 113. В този смисъл и Стойнов, Ал., цит. съч., с. 451 – 452.

¹⁶ Ненов, Ив., Наказателно право на Република България, Обща част, книга първа,с. 274.

частта от тази разпоредба „и когато не е собственост на дееца“¹⁷ е противоконституционна и непредприети действия от страна на органа на законодателната власт за привеждането ѝ в съответствие с решението на КС. Тази разпоредба съществува в действащия НК от момента на създаването му. Тогава тя е предназначена да създаде изключение от една от предпоставките по чл. 53 НК, която определя, че средството на престъплението се отнема само когато принадлежи на виновния. На това основание в чл. 242, ал. 8 НК се предвижда, че когато престъплението квалифицирана контрабанда е извършено със средство – превозно или преносно, което не принадлежи на дееца, то също подлежи на отнемане. С голяма степен на вероятност може да се предположи, че създаването на чл. 242, ал. 8 НК е породено от обективни причини, които са съществували към 1968 г.¹⁸ и с особеностите на конкретното престъпление – пренасяне през границата на страната на стоки без знанието и разрешението на митническите органи като престъпление против монопола на външната търговия. В съответствие с общите правила на наказателното право, обаче, и като се отчита, че държавата отнема вещ, която е в патримониума на друго лице, различно от дееца на конкретното престъпление, се предвижда, че това отнемане е допустимо само ако стойността на средството съответства на тежестта на престъплението. По този начин към 1968 г. НК допуска само при това престъпление и само в тази хипотеза съдът да прави преценка, която да се основава на съпоставка между стойността на конкретното средство и тежестта на конкретното деяние. А ако в резултат на тази преценка съдът установи, че в конкретния случай е налице такова съответствие, превозното или преносното средство се отнема на основание разпоредбата на чл. 242, ал. 8 НК, т.е. норма от Особената част на НК.

Обявяването за противоконституционен на признака „и когато не е собствено на дееца“ от разпоредбата на чл. 242, ал. 8 НК и липсата на последваща решението на КС законодателна промяна, създава изключението от общото правило по чл. 53 НК, че средството на престъплението се отнема винаги на основание нормата в Общата част и че за него не се прилагат правилата за определяне на наказанието. Това е така, защото в действащата ѝ редакция ал. 8 на чл. 242 НК придобива характеристиката на специална по отношение на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК. Но с оглед принципа на законност в наказателното право, който изключва приложението по аналогия, чл. 242, ал. 8 НК е приложима само за престъплението квалифицирана контрабанда и е неприложима при

¹⁷ Решение № 12 от 30.09.2021 г. на КС на РБ по к. д. № 10/2021 г.

¹⁸ Напр. ограничените възможности към онзи исторически момент физическите лица да притежават превозни средства, ограничените възможности за пътувания в чужди държави и други причини в този контекст, тъй като към 1968 г. извършването на външна търговия е държавен монопол.

отнемане на имущество, предназначено или послужило за осъществяването на друг вид престъпление.

II. Относно преценката за съответствие на чл. 53, ал.1, б. „а“ НК с КРБ

Както се посочи по-напред в настоящото правно мнение, субектът на сезиране излага виждане, че прилагането на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК противоречи на практиката на КС за допустимо ограничаване на неприкосновеността на частната собственост (с. 3 от искането), а неговото съдържание противоречи на чл. 6, ал. 2, предл. последно КРБ (с. 4 от искането) и чл. 117, ал. 2 във вр. с чл. 119 КРБ (с. 3 от искането). Представените аргументи, обаче, показват известна непоследователност.

На първо място, безспорно е, че практиката на КС по въпроса за гаранциите за неприкосновеността на частната собственост е константна и непротиворечива¹⁹. Видно от съдържанието на настоящото искане, субектът на сезиране не формулира твърдение за концептуално противоречие на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК с чл. 17, ал. 3 КРБ. Наведените аргументи са относими към прилагането на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК в конкретното наказателно производство, а именно, че постановяването на отнемане на средството на конкретното престъпление няма да е съразмерно на характера на защитаваия интерес в конкретния казус и че „житейски логично е“ (с. 3 от искането), че стойността на средството на конкретното престъпление многократно надвишава стойността на предмета на същото престъплението.

Във връзка със съответствието на чл. 53 НК с чл. 17, ал.1 КРБ, обаче, макар и в произнасяне по разпоредби в Особената част на НК, КС вече е имал повод да изрази становище в мотивите на Решение № 1 от 24 януари 2023 г. по к. д. № 17 от 2022 г. Според Съда „разпоредбите на чл. 53 НК са съобразени с принципа за неприкосновеност на частната собственост, прогласен в чл. 17, ал. 3 от Конституцията.“ Напълно споделям този извод и смятам, че посочените аргументи в настоящото искане, не налагат КС да го преосмисли. Смятам така, защото този извод на Съда е резултат от преценка за съответствие на съдържанието на правна норма като абстрактно правило за поведение, съдържащо се в нормативен акт с ранг на закон, с конституционни принципи или конкретни конституционни норми. И е напълно логичното продължение на виждането на КС, че „съобразяване на принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията и установените в чл. 57, ал. 2 от Основния закон параметри за упражняване на основните права правото на собственост може да бъде ограничавано, но само ако ограничението е въведено със закон, необходимо е за постигане на конституционно легитимна цел и е пропорционално средство за защита на застрашени конституционни ценности.“²⁰ Съдържащите се в настоящото

¹⁹ Решение № 5 от 21.III.1996 г. на КС по к. д. № 4/96 г. Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС по к.д. № 5/2013 г. и др.

²⁰ Решение № 12 от 30.09.2021 г. на КС по к. д. № 10/2021 г.

искане аргументи за противоречие на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК с чл. 17, ал. 1 КРБ се извеждат от конкретните последици от прилагането на чл. 53, ал. 1, б. „а“ по конкретен казус, а не от концептуалното съдържание на оспорената разпоредба във връзка със съответната конституционна норма.

Поради това смятам, че противоречие на чл. 53, ал.1, б. „а“ НК с чл. 17, ал. 1 КРБ не е налице.

На следващо място, субектът на сезиране формулира извод, че разпоредбата на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК противоречи на забраната за дискриминация като конституционен принцип по чл. 6, ал. 2, предл. последно КРБ – дискриминация въз основа на имуществено състояние. Посоченият в негова подкрепа аргумент – „извършители на престъпни деяния с различна степен на лична и обществена опасност и имуществен статус ще търпят една и съща санкция, поради което ще бъде нарушен принципа на равнопоставеност“ (с. 4 от искането), *противоречи на наказателноправната същност на отнемането по чл. 53 НК*, представена по-напред в настоящото правно мнение. Именно *тя изключва преценката на конкретната степен на обществена опасност на конкретния деец, както и съобразяването с неговото имуществено състояние*. Тези обстоятелства съдът е длъжен да съобрази при индивидуализацията на наказанието на основание чл. 54, ал. 1 НК. Имуущественото състояние на конкретния деец на основание чл. 47, ал. 1 НК²¹ има и отделно значение и при определяне на конкретния размер на наказанието глоба, когато то е предвидено в норма на Особената част за извършеното от този деец конкретно престъпление. При прилагането на отнемането по чл. 53 НК, в частност при отнемане на това основание на средството на престъплението, обаче, предвид, че то е мярка на държавна принуда, различна от наказанието, съдът няма правомощие да прави преценка с описаното съдържание. Няма, защото, отнемането по чл. 53 НК не е наказание и на това основание се изключва и приложението на правилата за индивидуализация на наказанието. Когато по реда на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК се отнема имуществото, предназначено или послужило за извършване на конкретно престъпление, то е насочено към ограничаването на възможността същия деец да предназначи или да използва същото имущество за извършване на следващо престъпление. Доколкото какво точно имущество конкретния деец ще използва или е използвал за извършването на конкретното престъпление е изцяло негова конкретна преценка, постигането на целта на отнемането му по чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК не изисква съпоставка нито с имуществена стойност на предмета на конкретното престъпление, нито с имуществени статус на конкретния деец.

Поради това смятам, че не е налице и противоречие на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК с чл. 6, ал. 2, предл. последно КРБ.

²¹ По-подробно за разграничението между наказанието глоба и принудителното и безвъзмездно отнемане в полза на държавата по чл. 53 НК вж. и Решение № 8 от 17 юли 2025 г. на КС по к.д. № 15 от 2024 г.

Въз основа на същите аргументи смятам и, че отнемането по чл. 53 НК не е непропорционална мярка по смисъла на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи²² (ЕКПЧОС). Съществуването на такава мярка на държавна принуда, която се налага наред с наказанието и е насочена към имущество, което е предназначено или е послужило за извършване на престъпление, е в пълно съответствие с „обществената потребност“ по смисъла на практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). Напълно споделям и аргументите на КС в тази насока, изложени мотивите на Решение № 12 от 30.09.2021 г. по к. д. № 10/2021 г., че стремежът при изглаждането на правната уредба следва да е подчинен на постигането на справедливия баланс „между преследваната от закона легитимна цел - борба с определен вид престъпни посегателства и обхвата и интензитета на държавната намеса при ограничаване на правата на гражданите в обществен интерес, зависи от много фактори, включително и от поведението на собственика на вещта или най-малко от връзката между поведението му и престъплението.“ Това е така, защото чрез създаването на мярката на държавна принуда по чл. 53 НК и прилагането ѝ при наличие на определените в ал. 1, б. „а“ НК предпоставки, държавата изразява непротиворечиво волята си за защита на обществения интерес от неправомерно поведение чрез още една гаранция за ограничаване на възможността за неговото последващо осъществяване.

На последно място, но не последно по значение, в искането се твърди, че императивният характер на разпоредбата по чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК „лишава съда от правораздавателната му функция“ (с. 3, последен абзац от искането). А аргументите в негова подкрепа са изведени от правилата за определяне и индивидуализация на наказанието за извършено престъпление по чл. 54 – 58 НК. Субектът на сезиране формулира виждането, че при тяхното прилагане съдът е „свободен в преценката си за вида и размера на наказанието в пределите на специалната част на НК“ (с. 3 и 4 от искането). И прави извода, че императивният характер на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК препятства тази свобода на съда.

Смятам, че изложеното виждане и изводът от него са в известно противоречие. От една страна, както се посочи по-напред в настоящото правно мнение, по правната си същност чл. 53 НК, в частност принудително и безвъзмездно отнемане на средството на престъплението в полза на държавата, е мярка на принуда, която не е наказание. Поради което за прилагането ѝ правилата за определяне и индивидуализация на наказанието, съдържащи се в чл. 54 и сл. НК са неприложими. От друга страна, безспорно е, че правилата за определяне и индивидуализация на наказанието са

²² Обн. - ДВ, бр. 80 от 02.10.1992 г., в сила от 07.09.1992 г.; изм., бр. 137 от 20.11.1998 г., в сила от 01.11.1998 г.; попр., бр. 97 от 09.11.1999 г.; изм., бр. 38 от 21.05.2010 г., в сила от 01.06.2010 г. Изменена с Протокол № 3 от 6.05.1963 г., Протокол № 5 от 20.01.1966 г. и Протокол № 8 от 19.03.1985 г.; доп. с Протокол № 2 от 6.05.1963 г. Ратифицирана със закон, приет от НС на 31 юли 1992 г. - ДВ, бр. 66 от 14.08.1992 г. Издадена от министъра на външните работи

императивни. С оглед принципа на законност в наказателното право, в аспекта му на законоустановеността на наказанието, съдът е длъжен да наложи видът наказание, предвиден в нормата на Особената част, по която е направена правната квалификация на осъщественото деяние. Длъжен е и да индивидуализира размера на конкретното наказание по правилата, съдържащи се в Общата част на НК, които са приложими за конкретното деяние и конкретния деец. Същата логика следва и развиването на уредбата в чл. 53 НК, част от която е отнемането на средството на престъпнието. Предпоставките за прилагането ѝ са законоустановени и когато са налице съдът е длъжен да я приложи. Това логичният подход предвид, че мярката по чл. 53 НК е принудителна, част е от санкционната система по българското наказателно право и се налага само от съд, наред с наказанието за осъщественото престъпление.

Предвид изложените аргументи смятам, че чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК не противоречи и на чл. 117, ал. 1 вр. чл. 119, ал. 1 КРБ.

С уважение,
доц. д-р Николета Кузманова